

Raadsvoorstel

afdeling
Veiligheid en wijken

steller
G.J. Buth

gouda
17 november 2020

dossiernummer
4500

telefoon
0182-588725

onderwerp

Wensen en bedenkingen Regionaal toepassingskader Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 (Rtwm) van de Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM)

Gevraagd besluit

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad van de gemeente Gouda voor te besluiten tot:

- de raad in de gelegenheid te stellen om eventuele wensen en bedenkingen op het Regionaal toepassingskader Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 (Rtwm) kenbaar te maken en deze aan de burgemeester mee te geven ten behoeve van bespreking van het Rtwm in het Regionaal Beleidsteam (RBT).

Toelichting

1 Nadere uitleg op gevraagd besluit

Sinds 13 maart jl. worden de coronamaatregelen van het kabinet, via een aanwijzing van de minister van VWS, omgezet in regionale noodverordeningen. Hierdoor hebben de maatregelen een juridische basis, alsook de handhaving ervan. De voorzitter veiligheidsregio stelt de noodverordening vast, na afstemming met de burgemeesters (vertegenwoordigd in het Regionaal Beleidsteam (RBT)). Deze werkwijze geldt in alle 25 veiligheidsregio's in Nederland.

Gelet op de duur van de crisis, de onwenselijkheid om voor langere tijd het instrument noodverordening in te zetten en om een meer democratische borging van de ingrijpende maatregelen te realiseren, is de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 (Twm) opgesteld. De Twm wordt als een nieuwe hoofdstuk verwerkt in de Wet publieke gezondheid (Wpg). Naar verwachting treedt deze wet op 23 november 2020 (doch uiterlijk 1 december 2020) in werking en vervangt de regionale noodverordeningen. De Twm wijzigt onder meer de verantwoordelijkheids- en bevoegdheidsverdeling tussen burgemeester en voorzitter veiligheidsregio. De Twm heeft een geldigheidsduur van drie maanden, en kan steeds voor een periode van drie maanden verlengd worden.

De inwerkintreding van de Twm betekent een verandering in verantwoordelijkheden en bevoegdheden, en daarmee van de organisatie en werking van de crisisorganisatie, midden in de coronacrisis. Het is de opgave om de ervaringen van de veiligheidsregio en gemeenten in te zetten bij de uitvoering van de Twm binnen de veiligheidsregio. In het Regionaal toepassingskader Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 (Rtwm) wordt een voorstel gedaan hoe dit plaats kan vinden. De gemeenteraad wordt hierbij de mogelijkheid geboden om wensen en bedenkingen in te brengen en deze aan de burgemeester mee te geven.

2 Argumenten

De inwerkingtreding van de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 (Twm) betekent een verandering in de verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor de voorzitter veiligheidsregio en de burgemeester. Eenduidigheid ten aanzien van de uitleg en inzet van de noodzakelijke maatregelen en daardoor duidelijkheid in bestuurlijk crisisoptreden is gewenst. De voorzitter veiligheidsregio en de burgemeesters in de Veiligheidsregio Hollands Midden hebben daarom het initiatief genomen tot het opstellen van regionaal toepassingskader. Dit kader vindt navolging in het land. In het Regionaal toepassingskader Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 (Rtwm) wordt gezocht naar een zorgvuldige balans tussen voor de crisisbestrijding noodzakelijke regionale afstemming en de inzet van bevoegdheden binnen de reguliere lokale politiek-bestuurlijke verhoudingen.

De Twm kent twee belangrijke uitgangspunten. In de eerste plaats beoogt de Twm de wettelijke basis van de coronabestrijding te versterken door deze niet langer te baseren op noodverordeningen, maar op een formele wet. Bij de totstandkoming van die regelingen wordt in belangrijke mate de werkwijze gevolgd die past bij een parlementaire democratie, met meer ruimte voor de wetgever i.c. de Tweede Kamer. In de tweede plaats beoogt de tijdelijke wet de positie van het lokale bestuur en de lokale democratie in het bestrijden van (de gevolgen van) het coronavirus, te versterken. Door de inwerkingstelling van de Twm worden de bevoegdheden en verantwoordelijkheden ten aanzien van het verlenen van ontheffingen van landelijke regels, het geven van aanwijzingen en bevelen en handhaving inzake de bestrijding van het Covid-virus, belegd bij de burgemeester. Hiermee wordt een terugkeer beoogd naar normale interbestuurlijke verhoudingen.

In de huidige praktijk is er sprake van landelijke maatregelen. De routekaart coronamaatregelen (met de risiconiveaus: waakzaam, zorgelijk, ernstig en zeer ernstig) die recent is gepresenteerd door de Rijksoverheid geeft ook een situatie weer waarin sprake is van opschalen en afschalen van maatregelen. De minister van VWS heeft de bevoegdheid in een ministeriële regeling vast te leggen op welk niveau de maatregelen gelden.

De Twm gaat uit van een driedeling die als volgt is weer te geven:

Regie bij het Rijk

De regie op (het besluit over) de maatregelen berust bij het Rijk, i.c. de minister van VWS in afstemming met de minister van BZK en JenV en andere ministers voor zover het maatregelen zijn die hun beleidsdomein betreffen. De minister van VWS besluit over de regionale inschaling, de ministers van VWS, BZK en JenV besluiten over de inhoud van de ministeriële regeling. Deze wordt vervolgens voorgelegd aan het parlement.

Burgemeester: differentiatie in afschalingssituatie

Lokaal maatwerk gaat in de Twm over ontheffingen, toezicht en handhaving, niet over maatregelen. Concretisering van de maatregelen uit de Twm worden in een ministeriële regeling opgenomen die door de minister van VWS wordt vastgesteld.

Lokale differentiatie zal in sterkere mate mogelijk zijn in situaties waarin maatregelen afgeschaald zijn. Op dit moment (risiconiveau: zeer ernstig) is hiervan nog geen sprake.

In de Twm is expliciet gemaakt dat de burgemeester verantwoording aflegt aan de gemeenteraad conform de reguliere bepalingen in de Gemeentewet. De burgemeester moet de betrokkenheid van de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders waarborgen.

Voorzitter veiligheidsregio: Coördinatie in de regio

De voorzitter veiligheidsregio heeft een coördinerende rol:

1. voor de bestrijding van infectieziekte A op basis van de Wet publieke gezondheid (Wpg): sturing GGD over adviezen om uiteindelijk toepassing kunnen geven aan bijv. quarantaine.
2. voor eenduidigheid in de regio en afstemming landelijke maatregelen. Onder andere de afstemming over lokale besluiten en inzet strafrechtelijke versus bestuursrechtelijke handhaving.

3. zicht houden op de ontwikkelingen van de coronacrisis voor wat betreft de regionale en landelijke verantwoordelijkheid: op grond van de Twm heeft de voorzitter veiligheidsregio een centrale rol in de informatievoorziening van de burgemeester naar de minister van VWS. Over de uitwerking van dit punt volgt nog een ministeriële regeling.

Ten behoeve van zijn verantwoordelijkheid voor regionale coördinatie, houdt de voorzitter veiligheidsregio een Regionaal Beleidsteam (RBT) bijeen. Dit was al zo op grond van artikel 39 Wvr. In de nieuwe situatie zal het RBT meer een afstemmingsoverleg dan een besluitvormend overleg zijn.

Op basis van de regionale ervaringen uit de eerste acht maanden van de coronacrisis is een aantal thema's onderkend, waarop een regionale afstemming, coördinatie en/of facilitering van meerwaarde is in het belang van de eenheid van bestuurlijk crisisoptreden. Uiteraard passend binnen de nieuwe verantwoordelijkheids- en bevoegdheidsverdeling van de Twm, de gemeentelijke politiek-bestuurlijke verhoudingen en de coronamaatregelen in de ministeriële regeling. Het gaat hierbij om de volgende thema's:

1. ontheffingen / aanwijzing plaatsen;
2. handhaving;
3. evenementen / groepsvorming;
4. communicatie;
5. netwerkstrategie;
6. continuïteit;
7. clustermeldingen;
8. informatievoorziening;
9. positie gemeenteraden.

In het Rtwm worden deze thema's nader toegelicht, alsmede de wijze waarop de regionale afstemming, coördinatie en/of facilitering kan plaatsvinden en welke regionale uitgangspunten hierbij passen. Deze regionale uitgangspunten kunnen procesmatig of meer beleidsmatig van aard zijn, al naar gelang het thema. Het gaat hierbij om een gedeelde opvatting over de wijze waarop, binnen de formele verantwoordelijkheids- en bevoegdheidsverdeling, gezamenlijk wordt opgetrokken in deze crisis.

Evaluatie

Op grond van artikel 40 Wvr en de Twm dient de voorzitter veiligheidsregio binnen één maand na inwerkingtreding van de Twm schriftelijk verslag uit te brengen aan de gemeenteraden over het verloop van de gebeurtenissen en de besluiten die door de voorzitter veiligheidsregio zijn genomen in afhandeling van de coronacrisis tussen 13 maart en (naar verwachting) 23 november 2020 (doch uiterlijk 1 december 2020).

Het Rtwm is een dynamisch document en zal aangepast worden op basis van de ervaringen met de uitvoering van de Twm, de ministeriële regeling en het verdere verloop van de coronacrisis. Het Rtwm wordt bij elke verlenging van de Twm (om de drie maanden) geëvalueerd in het RBT en de evaluatie wordt ter kennis gebracht van de gemeenteraden en de colleges.

3 Kanttekeningen

Doordat bevoegdheden weer meer lokaal komen te liggen bestaat het risico dat er tussen gemeenten verschillen gaan ontstaan in de interpretatie van afgekondigde maatregelen, het verlenen van ontheffingen en de handhaving. Anderzijds wordt de lokale beslissruimte op deze vlakken afhankelijk gesteld van het risiconiveau waarin de aanpak van de crisis op dat moment is ingeschaald en is er voor wat betreft het verlenen van ontheffingen een adviesrol weggelegd voor de GGD en de Voorzitter van de Veiligheidsregio. Ook kan er tussen de verschillende gemeenten onderlinge worden afstemming tussen gemeenten en de afstemming in afgestemd in het RBT.

4 Juridische- / financiële gevolgen

De noodverordeningen worden nu vervangen door ministeriele regelingen. De Twm voorziet in de wettelijke basis van de ministeriële regeling. Vooralsnog lijkt het erop dat de inhoud van de ministeriele regelingen veel overeenkomsten zullen gaan vertonen met de noodverordeningen. Verder verschuiven bevoegdheden zoals het geven van ontheffingen, het geven van aanwijzingen, het geven van bevelen en handhaving van de voorzitter van de Veiligheidsregio naar de burgemeester. Waarbij op basis van de Twm de burgemeester verantwoording aflegt aan de gemeenteraad, conform de regulier bepalingen in de Gemeentewet.

5 Personele- / organisatorische gevolgen.

De gemeente gaat n.a.v. de overgang van noodverordeningen naar ministeriele regelingen over van een crisisorganisatie naar een programmaorganisatie. Hierbij wordt rekening gehouden met een meer structurele inzet van personeel waarbij rekening gehouden wordt met een lange termijn inzet. Ook wordt de inzet qua personeel meer gestroomlijnd.

6 Communicatie / interactiviteit

Zoals aangegeven treedt de Twm, naar verwachting, in werking op 23 november 2020 (doch uiterlijk 1 december 2020). Totdat de wensen-en-bedenkingen procedure is afgerond in alle 18 gemeenten in de Veiligheidsregio Hollands Midden, wordt, gelet op de crisissituatie, door de burgemeesters en het RBT gehandeld in de geest van het Rtwm. De planning is dat alle gemeenteraden voor de kerstvakantie de procedure hebben doorlopen.

Voor raadsleden worden webinars Twm georganiseerd door de VNG (17 en 19 november 2020). Aansluitend organiseert de Veiligheidsregio Hollands Midden een digitale bijeenkomst voor raadsleden over de nadere uitleg van het Rtwm.